

Tehillim- Psalms for the Ages - Chapter 33 (Part I)

WIT 11/26/14

Rabbi Shmuel Silber - rabbisilber@suburbanorthodox.org

www.rabbisilber.com

1. תהלים פרק לב

א רִנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לִישׁוּרִים נָאֵה תְהִלָּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֶבֶל עֲשׂוּר זָמְרוּ-לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ הִיטִיבוּ נֶגֶן בְּתוֹרָעָה: ד כִּי-יִשָּׁר דְּבַר-יְהוָה וְכָל-מַעֲשָׂהוּ בְּאֱמוּנָה: ה אֱהָב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֵאכֶה הָאָרֶץ: ו בְּדִבְרֵי יְהוָה שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וּבְרִיחַ פָּיו כָּל-צָבָאָם: ז כִּנֹּס כַּנֹּס מִי הַיָּם נִתַּן בְּאֶצְרוֹת תְּהוֹמֹת: ח יִירָאוּ מִיהוָה כָּל-הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְדּוּ כָל-יֹשְׁבֵי תֵבֶל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא-צִוָּה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה הִפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנִּיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: יא עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תִּעֲמָד מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ לְדָר וָדָר: יב אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֵי הָעָם | בָּחַר לְנַחֲלָה לּוֹ: יג מִשְׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת-כָּל-בְּנֵי הָאָדָם: יד מִמְּכוֹן-שְׂבֻתוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הִצִּיר יָחִיד לָבָם הִמְכִּין אֶל-כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרֶב-חֵיל גָּבוּר לֹא-יִנָּצֵל בְּרֶב-כֹּחַ: יז שָׁקַר הַסּוֹס לְתִשׁוּעָה וּבָרִב חֵילוֹ לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵינֵי יְהוָה אֲלֵי-יִרְאָיו לְמִיחָלִים לְחֶסֶד: יט לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נִפְשָׁנוּ חִפְתָּה לַיהוָה עֲזָרְנוּ וּמִגִּנּוּנוֹ הוּא: כא כִּי-בּוֹ יִשְׁמַח לְבָנוּ כִּי בִשְׁם קֹדֶשׁוֹ בִּטְחָנוּ: כב יְהִי-חֶסֶדְךָ יְהוָה עָלֵינוּ כָּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ לָךְ:

1. Sing joyously to the Lord, you righteous ones; it is fitting for the upright to offer praise. 2. Extol the Lord with a harp; sing to Him with a ten-stringed lyre. 3. Sing to Him a new song; play well with sounds of jubilation. 4. For the word of the Lord is just; all His deeds are done in faithfulness. 5. He loves righteousness and justice; the kindness of the Lord fills the earth. 6. By the word of the Lord the heavens were made, and by the breath of His mouth all their hosts. 7. He gathers the waters of the sea like a mound; He places the deep waters in vaults. 8. Let all the earth fear the Lord; let all the inhabitants of the world tremble before Him. 9. For He spoke, and it came to be; He commanded, and it endured. 10. The Lord has annulled the counsel of nations; He has foiled the schemes of peoples. 11. The counsel of the Lord stands forever, the thoughts of His heart throughout all generations. 12. Fortunate is the nation whose God is the Lord, the people He chose as a heritage for Himself. 13. The Lord looks down from heaven; He beholds all mankind. 14. From His dwelling-place He looks intently upon all the inhabitants of the earth. 15. It is He Who fashions the hearts of them all, Who perceives all their actions. 16. The king is not saved by a great army, nor a warrior rescued by great might. 17. The horse is a false guarantee for victory; with all its great strength it offers no escape. 18. But the eye of the Lord is directed toward those who fear Him, toward those who hope for His kindness, 19. to save their soul from death and to sustain them during famine. 20. Our soul yearns for the Lord; He is our help and our shield. 21. For our heart shall rejoice in Him, for we have put our trust in His Holy Name. 22. May Your kindness, Lord, be upon us, as we have placed our hope in You.

2. Rabbi Samson Raphael Hirsch: 33:1

(A)

רִנָּה is employed to express the articulation of powerful emotions and thoughts evoked by some external stimulus. The fact that רִנָּה, the "bursting forth" of emotions that clamor for expression, frequently occurs with רִנָּה and never in combination with another word except רִנָּה, would support this interpretation. See Psalm 98:4, Isaiah 14:7, 54:1, 44:23, 52:9, 49:13, 55:12 רִנָּה etc. Moreover רִנָּה cannot simply denote inarticulate expressions of emotion, for וְתָרַן (Isaiah 35:6) obviously speaks of that which the tongue of the mute is powerless to utter; namely, spoken, articulate language. What still remains a problem, however, is the exact limitation of the concept of רִנָּה.

(B)

The Piel form, רִנָּה, as used in this verse, occurs only in connection with joyous emotions. There is a saying of the sages in the Midrash stating that it is said רִנָּה צְדִיקִים בָּה' and not רִנָּה צְדִיקִים אֵל ה' because רִנָּה is an outpouring of emotions evoked by the sight of the Lord, as in וִירָא כָל הָעָם וִירָנוּ (Lev. 9:24).

3. רמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ב הלכה ב

והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתכוונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול א כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי, וכשמחשב בדברים האלו עצמן מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת ברעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד כי אראה שמך מעשה אצבעותיך מה אנוש כי תזכרנו, ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם, כמו שאמרו חכמים בענין אהבה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם.

4. Worship of the Heart: Prayer & The Media Of Religious Experience: Rav Soloveitchik (4)

The Emotional Medium

Man is also able to approach God through his great and passionate love for Him, through an ecstatic experience which enables the finite being to transcend the bounds of finitude and to rise above the limited and relative to the heights of absolute-ness and endlessness. Man, many Jewish philosophers and mystics maintained, may reach God not only through the intellect but also through the "heart," through a pure and serene mind, however naive and simple; through a passionate, sincere, though not intellectually enlightened love; through craving for God, even when the heart which craves has not been illumined by Divine knowledge and wisdom; in loneliness and despair, even if the lonely and despairing soul cannot interpret its own misery; or through joy and jubilation, notwithstanding the fact that the heart which is filled with gratitude and happiness is too ignorant to analyze its aroused emotions. One may find access to God in ignorance and intellectual want as long as he is truthful and his feelings are sincere and genuine.

The emotional approach to God via the ecstatic leap into the beyond is to be considered a direct beholding of Him. There is no need for additional visionary perceptions characteristic of prophecy. The feeling of His presence, companionship and closeness is vivid and overpowering. One feels the breath of infinity in the stillness of a clear starlit night, when he simply perceives the great miracle of being in touch with the Creator who resides beyond the endless spaces of the flying nebulae. One may feel the "unseen reality," as William James calls it, in the happiness of self-fulfillment, in the embrace of a child and in the joy of spiritual accomplishment. It is not the physical law or the mathematical formula, but the overpowering thirst for God, the great hope for and experience of Him. The craving for closeness to Being as such, with the origin and root of everything, is an *avodah she-ba-lev*.

5. מלבי"ם תהלים פרק לג פסוק א

א. רננו, המזמור הזה נתחבר אל הענין הראשון, באר בו כי ה' מנהיג את עולמו בשני מיני הנהגות, שהיא הטבעיית המיוסדת על חקים קבועים בלתי משתנים, וההנהגה ההשגחיית שהיא נוהגת לפי מעשה בני אדם טוב או רע, ובאר ענין ידיעת ה' וההשגחה, ובפרטות מן ההשגחה המיוחדת על יראי ה' וחושבי שמו.

ב. רננו, הנה בסיום המזמור הקודם אמר שמחו בה' וגילו צדיקים והרננו כל ישרי לב, כי הישרים הם מדרגה יותר גדולה מן הצדיקים, שהם לבם ושכלם הולך ישר ואינו מסתפק כלל ואינו נוטה כלל מדרכי ה', וזה מדרגה יותר גדולה מן הצדיקים שעושים מעשה הצדק בפועל אבל עוד לא שבו מן המלחמה הפנימית, הן מלחמת שכלם בעניני האמונות והדעות, הן מלחמת יצרם במעשים ופעולות, ע"כ צוה שהצדיקים ישמחו בלב, ומוסיף לישרים שירננו בפועל, ובמזמור זה שיברר מהשגחת ה' הפרטית מוסיף שהצדיקים יבואו למדרגת הישרים וירננו בה' ולישרים להם נאווה תהלה הם יתהללו בה', ולהם נאווה התהלה, באשר הם השיגו האמת תמיד ולא הסתפקו כלל, וזה כולל שהם יספרו תהלת ה', וגם להם עצמם מגיע תהלה על יושר שכלם ועל שהשיגו את האמתיות:

6. תהלים פרק לב

יֵא שְׂמֵחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל:

11. *Rejoice in the Lord and exult, you righteous ones! Sing joyously, all you upright of heart!*

7. Rabbi Samson Raphael Hirsch: 32:11

V. 11. שְׂמֵחוּ וְגו'. The inference to be drawn from all the foregoing, then, is as follows. The צַדִּיקִים, who have never wavered in their loyalty to duty, of course, have the greatest cause for rejoicing. But even those

who are לֵב יִשְׂרָאֵל need not cease being of good cheer. They are the ones of whom it is said in Verse 2 אִין בְּרוּחוֹ רִמִּיָּה that they do not engage in self-deception and, if they have erred, they understand and admit in honesty and uprightness that they have sinned.

8. מצודת דוד תהלים פרק לג פסוק א

נאווה תהלה – להם נאווה להלל לה' כי המה ישכילו מה מכבוד גדלו:

פתיחה

לספר בראשית

זה הספר הנקרא ספר בראשית. נקרא בפי דגביאים ספר הישר כדאיתא במ' עבודת כוכבים (כ"ה ע"א) על שני מקראות במ' יהושע (י' י"ג) הלא היא כתובה על ספר הישר. ובמ' שמואל ב' (א' י"ח) ויאמר ללמד בני יהודה קשת הגה כתובה על ספר הישר. ומפרש ר' יוחנן זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראו ישרים שנאמר תמות נפשי מות ישרים. ויש להבין הטעם למה קרא בלעם את אבותינו בשם ישרים ביחוד ולא צדיקים או חסידים וכדומה. וגם למה מכונה זה הספר ביחוד בכנוי ישרים. ובלעם התפלל על עצמו שיחא אתריתו כמו בעלי זה הכנוי. והענין דנתבאר בשירת האזינו עה"פ הצור תמים פעלו וגו' צדיק וישר הוא. דשבת ישר הוא נאמר להצדיק דין הקב"ה בחרבן בית שני שהיה דור עקש ופתלתל. ופירשנו שהיו צדיקים וחסידים ועמלי תורה. אך לא היו ישרים בחליכות עולמים. ע"כ מפני שנאת חנם שבלבם זא"ז חשדו את מי שראו שנוהג שלא כדעתם ביראת ה' שהוא צדיק ואפיקורס. ובאו ע"ז לידי ש"ד בדרך הפלגה ולכל תרעות שבעולם עד שחרב הבית. וע"ז היה צדוק הדין. שהקב"ה ישר הוא ואינו סובל צדיקים כאלו אלא באופן שתולכים בדרך הישר גם בחליכות עולם ולא בעקמימות אע"ז שהוא לש"ש דוח גורם חבין הבריאה והריסות ישוב הארץ. וזה היה שבת האבות שמלבד שהיו צדיקים וחסידים ואהובי ה' באופן היותר אפשר. עוד היו ישרים. היינו שהתנהנו עם אות"ע אפי' עובדי אלילים מכווערים. מ"מ היו עמם באהבה וחשו למותם כאשר היא קיום הבריאה. כמו שאנו רואים כמה השתמח א"א להתפלל על סדום. אע"ז שהיה שנה אותם ואת מלכם תכלית שנאה עבור רשעתם כמבואר במאמרנו למלך סדום. מ"מ חפץ בקיומם. וכרכה פ' וירא (פמ"ט) איתא ע"ז שאמר הקב"ה לא"א אהבת צדק ותשנא רשע. אהבת להצדיק את בריותי ותשנא להרשיען ע"כ וכו'. והיינו ממש כאב הסון נזים שאע"ז שאין הבן הולך במישרים מ"מ שוחר שלומו וטובו. וכן הוצק חן וד"א נפלא על דבר אברהם את לוט כמו שנתבאר פ' לך. וכן ראינו כמה נח היה יצחק אבינו להתפייס ממשנאיו ובמעט דברי פיוס מאביסלך ומרעיו נתפייס באופן היותר ממה שבקשו ממנו כמבואר במקומו. ויעקב אבינו אחר שהיטב חרה לו על לבן שידע שביקש לעקרו לולי ה'. מ"מ דבר עמו דברים רכים עד שאמר ע"ז בכ"ד (פע"ד) קפדותן של אבות ולא ענותנותן של בנים ע"ש. ונתפייס עמו מהר. וכן הרבה למדנו מהליכות האבות בד"א. מה ששייך לקיום העולם המיוחד לזה הספר שהוא ספר הבריאה. ומש"ה נקרא כמ"כ ספר הישר על מעשה אבות כזה הפרט. ובלעם בשעת רוח"ק לא היה יכול להתפלא על רוע מעשיו שאינו צדיק וחסיד כאברהם יצחק ויעקב אחרי שהוא נביא אות"ע. וראשו במקור המוטאה. אכן התפלא על רוע הילוכו בד"א שאם שראוי היה לו לשנוא את ישראל תכלית שנאה כאשר שחמה בני אברהם יצחק ויעקב וראשם במקור הקדושה. אבל מ"מ לא היה ראוי לפגוע לבקש לעקר אומה שלימה. ואינו דרך ישרה בקיום העולם. וע"ז צעק תמות נפשי מות ישרים. היינו מקיימי הבריאה. ובדברנו נתיישב יפה על מה נקרא זה הספר ספר הישר שהוא ספר הבריאה:

(בראשית העמ"ד) אלף